

ZARÎ, AHMET KAMİL TANRIDAĞ (1852/1853-1941)*

Âşık, memur

M. Öcal OĞUZ

Anahtar Kelimeler: Âşık Edebiyatı, Zarî, Demirli Medresesi, Medrese Şairleri, Yozgat

Asıl adı Ahmet Kamil Tanrıdağ olan şair, 1852-1853 yılında Yozgat'ın Tekke mahallesinde doğmuştur. Babası Tatar Osman Ağa ailesine mensup Şemseddin Ahmed Efendi'dir. İlk öğrenimini mahalle mektebinde yaptıktan sonra Demirli Medreseye kaydolmuştur. 19. yüzyılda Yozgat'ın en gelişmiş eğitim kurumu olan bu medresede devrin en iyi hocalarından ders almıştır. Tanrıdağ, tahsilinin ardından Evkaf dairesinde memuriyete başlar, çeşitli görevlerden sonra 1914-1915 yılında maliyeden emekli olur. 9 Kasım 1941 tarihinde vefat eden Tanrıdağ'ın mezarı Yozgat'tadır (Işıtman 1968:5066-5067; Oğuz 1994: 154).

Zarî mahlasını kullanan âşık hakkında yayımlanan tek yazı Mahmut Işıtman tarafından şairin ölümünden yaklaşık sekiz yıl önce yapılan görüşmeden hareketle yazılmıştır. Bu yazıdan sonra bazı yıllık ve antolojilerde adından bahsedilmiştir (Işıtman 1968:5066-5067; Oğuz 1994: 154). Işıtman, Zarî'nin şiirlerini birkaç defterde topladığını, bunları kendisine verdiğini ifadeyle kırk kadar şiirini derlediğini bildiriyorsa da adı geçen makalesinde dokuz şiir yayımlanmıştır. Zarî'nin divanının/defterinin oğlu Nusret Tanrıdağ'da olduğu da yazar tarafından haber verilmektedir (Işıtman 1968: 5066-5067; Oğuz 1994: 154).

Fennî gibi güçlü bir şairin medrese arkadaşı olan Zarî'nin şiirlerinde şekil ve ifade bakımından kusurlu kısımlar yok denecek kadar azdır. Şiirlerini hece ve aruzla ölçüsüyle yazan Zarî de diğer Yozgatlı medrese tahsili gören şairler gibi benzer konuları benzer ayaklar kullanarak işler, yer yer orijinal sayılabilecek söyleyişlere de ulaşır (Oğuz 1994: 154).

Kaynakça

İŞİTMAN, M. (1968). "Zarî". *Türk Folklor Araştırmaları*. Eylül. 11 (230): 5066-5067.

OĞUZ, M. Ö. (1994). *Yozgat'ta Halk Şairliğinin Dünü ve Bugünü*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.

* Bu madde, M. Öcal OĞUZ, "ZARÎ, Ahmet Kamil Tanrıdağ", Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/zari-ahmet-kamil-tanridag> adresinden Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü tarafından verilen izinle alınmıştır.